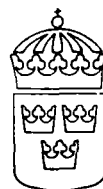

Regeringens proposition

1985/86: 108

om försäljning av viss egendom för
mynttillverkning, m. m.;

Prop.
1985/86: 108

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokoll den 27 februari 1986.

På regeringens vägnar

Ingvar Carlsson

Bengt K. Å. Johansson

Propositionens huvudsakliga innehåll

Riksdagen har tidigare beslutat att Sveriges riksbank fr. o. m. den 1 juli 1986 skall svara för tillverkning och utgivning av mynt. I denna proposition behandlas vissa följdfrågor, bl. a. anslag till lönekostnaderna för övertalig personal i myntverket och försäljning av fastigheten för mynttillverkning i Eskilstuna. Vidare uttalas att bytet av huvudman för mynttillverkningen skall vara neutralt från statsbudgetsynpunkt.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 27 februari 1986

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden I. Carlsson, Lundkvist, Feldt, Sigurdson, Gustafsson, Hjelm-Wallén, Peterson, Göransson, Dahl, R. Carlsson, Holmberg, Hellström, Wickbom, Johansson, Hultström, Lindkvist

Föredragande: statsrådet Johansson

Proposition om försäljning av viss egendom för mynttillverkning, m. m.

1 Inledning

Riksdagen beslutade den 11 december 1985 att Sveriges riksbank fr. o. m. den 1 juli 1986 skall svara för tillverkningen och utgivningen av mynt och att mynttillverkningen skall bedrivas i aktiebolagsform (prop. 1985/86: 4, FiU 1, rskr. 55). Enligt beslut av fullmäktige i riksbanken skall mynttillverkningen bedrivas inom AB Tumba bruk, som av fullmäktige fått i uppdrag att direkt med staten träffa avtal om övertagande av myntverket med därtill hörande tillgångar. Tumba bruk är ett av riksbanken helägt aktiebolag.

Regeringen uppdrog den 17 oktober 1985 åt rationaliseringschefen Åke Hjalmarsson att förhandla med Sveriges riksbank genom AB Tumba bruk om villkoren för överlåtelse av egendom som används för mynttillverkningen. I fråga om fast egendom skulle förhandlingarna ske i samråd med byggnadsstyrelsen. Avtal har nu träffats mellan staten och Tumba bruk om överlåtelse dels av myntverksfastigheten i Eskilstuna, dels av övrig utrustning för mynttillverkning m. m. Avtalen har slutits med förbehåll för att regeringen godkänner avtalen och att riksdagen fattar de beslut som behövs.

2 Frågor för riksdagen att ta ställning till

Fastighetsförsäljning

Riksdagen har bemyndigat (prop. 1981/82: 100 bil. 11, FiU 26, rskr. 281) regeringen att i varje särskilt fall besluta om försäljning eller byte av staten tillhörig fast egendom om taxeringsvärdet eller, om taxeringsvärde inte är åsatt, egendomens saluvärde uppgår till högst 5 milj. kr. Bestämmelser om detta har tagits in i förordningen (1971:727) om försäljning av staten tillhörig fast egendom m. m. (omtryckt 1981:1124, senast ändrad 1982:863).

I avtalet mellan staten genom byggnadsstyrelsen och Tumba bruk har köpeskillingen för myntverksfastigheten Värjan 12 i Eskilstuna kommun fastställts till 5,5 milj. kr. Fastigheten kommer även i fortsättningen att användas för tillverkning av mynt och medaljer. Eftersom försäljningssumman överstiger den nu gällande beloppsgränsen för riksdagens bemyndigande fordras att riksdagen beslutar om försäljning av fastigheten.

Bemyndigande för riksgäldskontoret

Det andra avtalet mellan staten och Tumba bruk innehåller villkor för försäljningen av maskiner och utrustning för mynt- och medaljtillverkningen samt av övriga inventarier. Vidare anger avtalet hur obearbetade rondeller, halvfabrikat, produkter i arbete för tillverkning av mynt och medaljer m. m. skall värderas. Försäljningssumman blir beroende av vilken mängd sådant material som finns vid utgången av juni månad 1986 och av metallpriserna under juni månad. Vidare anges i avtalet att Tumba bruk den 1 juli 1986 från staten övertar alla rättigheter och skyldigheter som myntverket förvärvat åt resp. iklätt staten gentemot tredje man, utom sådana skyldigheter som följer av anställningsavtal mellan myntverket och dess personal.

Enligt avtalet betalar Tumba bruk till staten för finansiella tillgångar och skulder det belopp som enligt god redovisningssed upptas i balansräkningen för myntverket per den 30 juni 1986. Bland tillgångarna ingår ett belopp som inestår på räntebärande räkning hos riksgäldskontoret. Tillgodohavandet, som har uppkommit genom överskott på myntverkets uppdragsverksamhet, uppgår till drygt 5 milj. kr. Tumba bruk förvärvrar den nämnda utrustningen, halvfabrikaten m. m. samt tillgodohavandet i riksgäldskontoret genom inbetalning till statsverkets checkräkning i riksbanken. Överenskommelsen förutsätter att riksgäldskontoret samtidigt överför myntverkets tillgodohavande till Tumba bruk. För denna åtgärd fordras riksdagens bemyndigande.

Anslag

För budgetåret 1985/86 har till myntverket anvisats drygt 8,5 milj. kr. för förvaltningskostnader och drygt 300 000 kr. för underhåll och anskaffning av maskiner. För sistnämnda ändamål fanns dessutom en ingående reservation på 760 000 kr.

Vid ingången av budgetåret var ett femtiotal personer anställda vid myntverket. Till följd av den minskade efterfrågan på mynt hade verket emellertid, efter förhandlingar med personalorganisationerna, redan under våren 1985 fastställt övertaligheten till tolv personer. Efter regeringens beslut den 13 juni 1985 att förelägga riksdagen en proposition med förslag om ny huvudman för mynttillverkningen, varslade myntverket den 18 juni 1985, i enlighet med trygghetsavtalet för arbetstagare hos staten, hela personalen om risk för övertalighet.

Efterfrågan på nya mynt har fortsatt att ligga på en låg nivå under budgetåret. Med ledning av de bedömningar som riksbanken nu gör av

efterfrågan på mynt har Tumba bruk beräknat sitt behov av personal till 24,5 heltidstjänster. Detta innebär att hela myntverkets personal inte kommer att erbjudas anställning. En del av uppsägningstiden för de anställda som kvarstår i myntverket kommer att sträcka sig in på det nya budgetåret. Staten har därför kvar sitt arbetsgivaransvar för dessa till uppsägningstidens utgång. Av denna anledning måste medel anvisas till lönekostnader, eventuella avgångsbidrag och omkostnader för avveckling av myntverket. För dessa ändamål beräknar jag ett belopp av 980 000 kr., som bör anvisas över sjunde huvudtitelns förslagsanslag F 1. Kostnader för vissa nämnder.

I prop. 1985/86: 100 bil. 9 har föreslagits att 605 000 kr. anvisas till Kostnader för vissa nämnder för budgetåret 1986/87. Detta belopp är avsett för vissa nämnder inom verksamhetsområdet för statens löne- och pensionsfrågor samt för resegarantinämnden. Genom mitt nu framlagda förslag bör anslaget föras upp med ytterligare 980 000 kr. i statsbudgeten för nästa budgetår. Regeringen bör nu föreslå riksdagen detta.

Budgeteffekter

Den ordning som f. n. tillämpas i fråga om myntförsäljningen innebär att riksbanken köper mynten från myntverket för det nominella värdet. Eftersom detta överstiger kostnaden för inköpt material uppkommer hos myntverket ett överskott, som redovisas som "Myntverkets inlevererade överskott" i statsbudgeten. Denna post har under de senaste tio budgetåren, fram t. o. m. budgetåret 1984/85, uppgått till i genomsnitt 116 milj. kr. Variationerna har emellertid varit stora, från 26,5 till 230 milj. kr. För innevarande budgetår beräknas överskottet på tillverkningen av bruksmynt och minnesmynt bli endast 15 milj. kr. Inlösen av 5- och 25-öringar beräknas medföra en kostnad på 70 milj. kr. Resultatet blir alltså ett underskott. De kraftiga svängningarna i efterfrågan på mynt har varit svåra att förutse och produktionen har inte kunnat anpassas till de skiftande nivåerna. Detta har medfört att ett betydande lager av färdiga mynt nu finns hos myntverket. Riksbanken kommer att förvärva lagret för dess nominella värde vid utgången av budgetåret genom insättning på statsverkets checkräkning. Myntlagret kan då beräknas ha ett värde av omkring 130 milj. kr.

Bokföringen i riksbanken av mynt sker f. n. inte på samma sätt som bokföringen av sedlar. Eftersom mynten köps och säljs till det nominella värdet påverkar de inte riksbankens resultat- och balansräkningar på annat sätt än att lagret av färdiga mynt tas upp som en tillgång i balansräkningen. För sedlar gäller däremot att utelöpande sedlar, som motsvarar drygt 40 miljarder kr., tas upp som en skuld i balansräkningen. Anskaffningskostnaden för sedlar redovisas varje år som en kostnad i resultaträkningen.

Riksbanksfullmäktige har beslutat att mynten, efter det att utgivningen överförts till riksbanken, skall behandlas på samma sätt som sedlarna i bankens redovisning. Detta innebär att den utelöpande myntstocken fr. o. m. den 1 juli 1986 kommer att tas upp på skuldsidan i riksbankens balansräkning. Värdet av myntstocken uppskattas till 2 miljarder kr. Vidare skrivs lagret av färdiga mynt ner.

Ändringen av huvudmannaskapet för tillverkning och utgivning av mynt bör enligt min mening genomföras så att statsbudgeten inte påverkas på ett ogynnsamt sätt. Riksbanken bör därför bl. a. kompensera statsverket för bortfallet av inkomst av myntning. Sättet att beräkna denna kompensation får närmare utformas i samråd mellan regeringen och riksbanken.

3 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

1. besluta att fastigheten Värjan 12 i Eskilstuna kommun skall säljas till AB Tumba bruk för en köpeskilling av 5 500 000 kr.,
2. bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att till AB Tumba bruk överföra myntverkets tillgodohavande, som vid utgången av juni månad 1986 inestår på räntebärande räkning i riksgäldskontoret,
3. besluta att myntverkets verksamhet skall övergå till AB Tumba bruk vid utgången av juni månad 1986 och att myntverket skall upphöra som anställningsmyndighet när alla som inte erhållit annan anställning har entledigats,
4. anta de av mig förordade riktlinjerna för kompensation till statsverket,
5. till *Kostnader för vissa nämnder* för budgetåret 1986/87, utöver i prop. 1985/86: 100 föreslaget belopp, anvisa ytterligare 980 000 kr.

4 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.

